

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfoiyam 298. szám. Nagyvárad. Csütörtök 1914 december 24.

A világháború.

Flottatámadásunk az Adrián.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Hivatalosan közlik:

A Curie tengeralattjáró naszádot a nélkül, hogy támadott volna, partjainkon bombázták és elsüllyesztették parli útegeink és őrhajóink. A parancsnok és huszonhat embere megmenekült és fogságba került. Csak két tiszt hiányzik.

XII. sz. tengeralattjáró naszádunk, melynek Lerch Egon sorhajóhadnagy a parancsnoka, e hó 21-én az otrantói-uton tizenhat nagy hajóból álló francia flottát megtámadott és Courbet típusu zászlóshajójára két torpedót lanszirozott s azt mindkétyszer találta. Az ennek nyomában az ellenséges flotta hajói között támadt zűrzavar közben s egyes hajók veszedelmes közelségéniel fogva, másrészt a magas vízállás és ködös idő miatt tengeralatt járó naszádunk nem tudott bizonyosságot szerezni az illető hajó sorsáról.

Varsóban ezer ember halt meg.

Berlin, december 23. A Curier Lodzki Varsónak német repülőgépekről történt legutóbbi bombázásáról a következőket írja:

Nyolc napig tartó nyugalom után Varsó szombaton újból borzasztó pillanatokot élt át. Reggel hat órától kezdve három órán keresztül szakadatlanul megremegtette a levegőt az aláhulló bombák robbanása. A német bombák több házsört bedöntöttek. Az összedülő házakból eltemetett emberek jajgatása és sóhajtása hallatszott. A romok alatt még ma is sokan hevernek eltemetve a reájuk zudult törmelékektől. A bombázás összes áldozatainak száma állítólag ezer ember. Az egyik bomba a volt királyi kastély terraszára esett és megölte a tartományi kormányzó helyettesét. Mindössze két német repülőgépet láttak Varsó fölött, a melyek összesen mintegy 80 bombát dobtak a városra.

Berlin, december 23. A „Vossische Zeitung”-nak táviratozzák Amsterdamból: A pétervári távirati ügynökség közölte, hogy az orosz hadvezetőség utolsó jelentéséből nyilvánvaló, hogy a németek legközelebbi célja Varsó. Ha Varsó közül nyílt útközetre kerülne a sor, akkor a németek egészen másként fognak járni, mint Lodznál. A front ugyanis, amelyet az oroszok most elfoglaltak, ötven mérföld hosszú s a Visztulától délre a Bzura keleti partja mentén a Ravka egész hosszában terül el.

Varsó végnapjai.

Stockholm, december 23. (Bud. tud.) Varsóban a helyzet válságosra fordult. Szám-talan menekülő jön a városba és csak növeli az általános pánikot. Varsóban és környékén leirhatatlan a nyomor. Házakat perzseltek fel, a gabonát elvitték, nincs ló, marha, szárnyas. A hidak felrobbantva, az erdőség

kiirtva, a szántóföldeket árkokkal és sáncmüvekkkel tették tönkre.

A házakban, amelyeknek lakói elmenekültek, haramiák tanyáznak, akik fosztogatnak és egyéb kihágásokat követnek el. Az elfogott báró Korff helyett Grosser alkormányzó látja el a főkormányzói teendőket. A városban nagyon gyakortak a robbanások. A hatóság azt hiszi, hogy ezek a forradalmi szervezetek terrorisztikus művei.

Fenyvesvölgyet visszafoglaltuk

Nagyberezna, dec. 23. Malomrét és Fenyvesvölgy között több mint huszonnégy órán át szakadatlanul folyt a harc. Tegnap este Fenyvesvölgyet rohammal visszafoglaltuk. Kétszáznál több orosz katona került fogságba, köztük egy kapitány és egy főhadnagy.

Harc a Kárpátokban az oroszokkal.

Máramarossziget, dec. 23. Máramaros északi részében a visszavonulást fedező orosz hávédeket tegnap megtámadtuk. Heves harc fejlődött ki, mialatt az oroszok utóvédjeik mögött erős sáncokat készítettek, a hova a harcban álló ellenséges csapatok is visszahúzódtak.

Az itteni orosz erő ebben az erősen elsáncolt állásban tartja magát, nyilván azért, hogy erről a részről biztosítsa galíciai szárnyát. Agyuink az ellenséges sáncokat állandóan tüzelik.

Az oroszok Galiciában.

Rotterdam, dec. 23. A Daily Mail pétervári tudósítója 750,000 emberre becsüli a Kárpátok északi tövében, Galiciában operáló orosz hadsereget. Krakó ostromától az oroszok nem sokat várnak, mert most már nyilvánvaló, hogy Krakó nagyon jól elkészült az ostromra. Hogy Krakó körül még

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák. **Divatos ruhaszövetek,** mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jäger alsóruházat, keztyük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

mindig harcolnak az oroszok, az az angol lap pétervári tudósítója szerint titokzatos és érthetetlen dolog.

Pétervárt békéről beszélnek.

Rotterdam, dec. 23. A londoni Daily Mail ma ideérkezett december 17-iki számában a lap pétervári tudósítója H. Hamilton Fyfe azt jelenti, hogy Pétervárott a közeli béketárgyalás lehetőségéről beszélnek. Az orosz fővárosban azt hiszik, hogy a német császár a karácsonyi ünnepeket fel fogja használni arra, hogy a béketárgyalás megkezdését indítványozza. Ehhez azonban szükséges, hogy előbb elfoglalja Varsót, mert ha Belgiumon kívül Orosz-Lengyelország is birtokában van, akkor már kezében tartja annak a zálogát, hogy a béke feltételei Németországra nézve csak kedvezők lehetnek.

Kozákok harcoltak a Kárpátokban.

Kimpolung, december 23. Az oroszok a a kárpáti harcokban főleg kozákesapatokat alkalmaznak.

A törökök kaukázusi támadásait eltitkolják előttük, azonban ennek dacára tudnak mindent és nagyon nyugtalanok hazájuk sorsa miatt. Nagy elégtelenséget kelt közöttük, hogy egyes tábornokok nem engedik meg a fosztogatást és hogy némelyeket közülük engedetlenség címén fel is akasztottak. A felakasztás ellenére ugyan tovább fosztogattak ezek a csapatok, de szabadságuk korlátozása valamennyit nyugtalanítja. A foglyok szerint azonban a kozákokban sok jószívűség is van. Mikor egy házba behatoltak, az öreg háziasszony elájult, összeesett. A kozákok erre nyomban elnyargaltak az ezredorvosért magukkal hozták és kérték, hogy gyógyítsa a beteget. Az orvos esillapító szereket irt és egy kozák nyomban belovagolt a legköze-

lebbi falu gyógyszerészetébe és elhozta az öregasszonynak a gyógyszert.

A kozákokat azzal nyugtatják meg a tiszték, hogy Bécsben kipihenhetik magukat és csak addig lesz kemény harc, amíg odáig érnek. Ezért van, hogy a kozákok, ha fogásba esnek, mindjárt azt kérdik, hogy még hány óra távolságra voltak Budapesttől és Bécestől.

Conrad gárdaezrede.

Bécs, december 23. A Reichspost jelenti: Az osztrák-magyar vezérkari főnökök az 5. gárdaezred tulajdonosává történt kinevezése rendkívül szokatlan kitüntetés jellegével bir, melynek teljes jelentőségét csak akkor tudjuk megérteni, ha a többi porosz ezredadományozások történetét végignézzük. Hötendorfi Conrad báró az egyetlen személy, aki nem ül sem császári, sem királyi trónon, akinek ilyen rendkívüli kitüntetés jut osztályrészül. Ebből megállapítható, hogy Vilmos császár milyen nagyrabecsüli a vezérkari főnököt és milyen feltűnő módon külsőleg is kifejezést adni.

Hol van a német flotta?

Hamburg, december 23. Az angol közvélemény még mindig lázas izgalomban van a német flottatámadás miatt, amelynek következményei egyre nagyobb mértékben mutatkoznak. Ma már nyilvánvaló, hogy a német hajók tömérdek aknát szórtak el s így a partvidék kereskedelmi forgalmát szinte megbénították. A Morning Post figyelmezteti is olvasóit, hogy Hartlepoolból a szénszállítón egyidőre teljesen szünetel, később

is csak fokozott tarifák mellett vállalhatják el a hajózási társulatok a kikötő meglátogatását. Torpedónaszádok állanak most őrt a partvidék e részén s arravezető halászbárkákat visszatérésre kényszerítenek.

Az angolok rettegésének jele a Daily Mail közleménye is, melyben azonban aggodnik, hogy az angol partot megtámadó flotta nem tért vissza Németországba, hanem kitört az Atlanti-Oceánba, hogy Spee admirálisnak a falklandi szigetekenél megsemmisült flottája örökébe lépjen. Ha a németeknek csakugyan ez volt a tervük, — írja az angol lap — és ha e tervüket végre is hajtották, akkor Anglia újból kezdeti kereskedelmi flottájának biztosítását. Ez pedig nagyobb munka lenne, mint amilyent eddig kellett teljesíteni, mert az angol partok elé vonult német hajóraj a legmodernebb s leggyorsabb egységekből állt.

Az entente ajánlata Bulgáriának.

Frankfurt, dec. 23. A Frankfurter Zeitung mai száma közli a milánói Secolo következő jelentését:

A hármas entente képviselői a legközelebbi napokban kormányaik nevében ajánlatot fognak tenni a bolgár kormánynak és Szerbia megbízásából közlik vele, hogy Szerbia hajlandó lemondani Bulgária javára Macedóniáról egész a Vardar folyóig, győzelem esetére pedig még tovább is. Hogy ennek fejében mit kíván az entente Bulgáriától azt a Secolo nem említi.

A szenussziak nagy győzelme Egyiptomban.

Bukarest, december 23. A Diminoteanának jelentik Konstantinápolyból: A szenussziak tegnap harminc kilométernyire Egyiptom területén belül győzedelmeskedtek az indiai csapatok és sikerült Siwa oázisig előnyomulniok. Együttal délről huszezer

KIVÁGJÁK AZ ERDŐT.

Sohasem volt ilyen szép a világ. Az erdőt fogom sajnálni itt hagyni. Ezt a csoda világot. A nagy erős, büszke tölgyfákat, melyeket haragos levelű, széles ernyőjű páfránybokrok vesznek körül. A barna, vörössárga, elszáradt levelekkel borított talajt, mely a szelid hajlason már kivirul s a barna kopott ruhát hamvas, fehér virágokkal telehintett, zöld bársonnyal cseréli fel.

A hosszú száron sugarasan elhelyezkedett sok sok fehér bogyó egy zizegő zugással himbálózó, gyönyörű fűrtté egyesül s a lágy levegő libbenésben, mint szélnek eresztett könnyű pelyhek röpködnek, hajladoznak a parányi virágok.

Csupa fehér és csupa zöld minden. Csupa tisztaság és csupa remény, Szeretek fölfelé menni a hegyoldalra, a beszédes némaságban. Az életteli nagy magányosságban haladni egyedül, mindig magasabbra.

Néha úgy érzem, nem is a földön járok, a gondolatok valóra váltak és én színes, búbajos, csodás külön világgal járok boldog büszkeséggel.

Ez az én birodalmam, ahol csak kristály ragyogás, csönd és magány van.

Itt nem esilingel bele az erdő duruzsoló, halkán susogó kacagásába a villanyos éles hangja. A nyugodt színvegyületeket nem rontják meg a divat és hőbort rémes ríktó színei. A madárkák, tücskök, sáskák apró színes és egyszerű rovarkák alkonyati, el elhalkuló, alváshoz készülő, pityegő, züm-mögő buszuzkodásába nem vegyül bele a pletyka éles hangja.

Olyan tiszta, szép, nyugodt és jó itt minden.

Különösen szép reggel.

Az ébredő, harmattól ragyogó, ártatlan kíváncsisággal szerte bámuló sok üde levél halk borzongással teríti ki a kelő nap puha, meleg sugarainak sima lapjait. A madarak kedves vidámsággal csicseregnek a fészkek körül repkedve.

Nincs szebb az ébredő erdőnél.

Délre már ellankad a forró naptól minden, növény, madár és ember.

Ilyenkor gondolatok nélkül fekszik az ember a magas fűben és öntudat nélkül bámulja a dolgos hangyák várában a talán soha meg nem szünő zajtalan sürgést, forgást.

— Ez is a hozományhoz tartozik. Nyolcvan éves fák. Milyen gyönyörű törzsek. Erdősek, gömbölyűek, értékesek. Ontani fogják a sok ezrest . . .

Riadtan fordítottam fejemet a hang irányába.

Két ember állott lent a keskeny ösvényen. Uri emberek voltak, a ruhájuk legáltalább erre vallott.

Bő, térdben leszorított nadrágot, kockás harisnyákat és tompu orru, ríktó sárga cipőket láttam egyelőre, de amint felültem, az ágak között egész tisztán ki tudtam venni a virágos, selyem nyári mellényt, a barna kabátot s a kihajtott Tetra gallért az egyikén.

Ez amint látszott, fiatalöreg ember volt. Éveire nézve még bizonyára fiatal, de a kedélye már nagyon öreg lehetett. Arca unott volt, semmi élet, mozgékonyosság benne, csak a szeme csillogott fel, mikor társa példájára ő is átfogott egy-egy fát.

A másik éppen ellentéte, öregfiatal ember. Fehér feji, mosolygó szemű, bizalmat keltő egyéniség, akinek arcában, szemeiben, gyorsan hadonászó kezeiben, mintha csupa tűz, csupa élet volna.

Az öreg ur beszélt, magyarázott, nevetett, számított és figyelt. Figyelte arra a mozdulatlan arcra és néha lopva le az országút felé.

Miután a széles fatörzs védőleg takart, elég nyugodtan szemlélhettem a közelemben történő dolgokat.



Karácsonyi cukorka és csokoládé-vásár

ASZÓDI Kossuth-utcai fő- és Rákóczi-uti fióküzletében megkezdődött.

Telefon szám 635.

Aszódi-cég cukorkákban vezet.

Telefon szám 635.

Egy kilogramm friss szalon cukorka 2.20 korona. Egy teljes karácsonyfa collectio 140 db 2.40 korona.

szenusszi rohammal bevette Kantarát. A mohamedánok tömegesen pártoltak át a szenussziakhoz, akik 1600 foglyot ejtettek és temérdek gépfegyvert és élelmiszert zsákmányoltak. A szudániak szintén győzelmesen haladnak előre Chartum felé. Azok az indiai csapatok, akiket az angol kormány ellenük küldött, fellázadtak: tisztjeiket agyonlőtték és mindnyájan, körülbelül tizenhat ezer ember, esatlakoztak a szudániakhoz.

Előnyomulás Suez felé.

Frankfurt, an Main, december 23. A Frankfurter Zeitung jelenti Konstantinápolyból: Az Egyiptom fölszabeditására küldött török hadsereg tegnapelőtt Damaszkuszából Dsemal basa főparancsnok vezetése alatt elindult a Suez csatorna felé. A szenussziak sejkjének testvére, Mehemed Szenusszi, aki rövid ideig Konstantinápolyban is tartózkodott, Dsemal basa kíséretében van.

Az angol-francia flotta a Dardanellák előtt.

Szófia, december 23. A Dardanellák elé egy hatvan egységből álló angol és francia hajóraj ment. Tíz vizalattjáró naszád kíséretében vonultak fel esatára készen. Parancsra várnak, hogy megkezdjék a Dardanellák erődítéseinek bombázását.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kaphatók.

— Nem szükséges ám levágnom most, hiszen nem lesztek rászorulva.

Mikor ezt mondta, lenézett az utra és még a szemével is intett valami rikitó színtelt felé.

Tekintetének irányát követtem.

Az uton egy nagy vörös autó állott. Az autóhoz egy nőalak támaszkodott. Nem fordult felém, nem láttam az arcát, de a nagy távolság miatt úgy sem lehetett volna megfigyelni azon a kifejezést. Csak annyit, hogy gyerekesen vékony, ideges alakkal bírt és, hogy a fejét bodros haj vehette körül.

A szellő a vörös selyem sapka alól kikapott egy-egy hajtineset, mely aztán ott röpöködött az arca körül.

Most megindult az ösvény felé ő is és jött a két ember után fel.

Az öreg ur mosolygva intett feléje, a fiatal arra sem fordult, hanem egyre a fákat nézegette. Nem a lombos koronájukat, hanem a szálas, kemény törzsüket.

A nő utól érte őket. Fiatal volt, szinte gyermeknek látszott. Az arca mosolygott, de szemében valami félelemmel vegyes alázatosság, valami megható kifejezés volt, mikor a fiatal férfire nézett.

Megfogta a kezét és kedveskedő hízélgéssel mondta:

— A Jancsi kipakkol a füre, fel terít abrosz nélkül. Itt fogunk enni a szép zöld erdőben. Milyen étvágyunk lesz.

Fejét ráhajította a férfi karjára, úgy nézett fel az arcába, szemébe. De az nem nézett le rá. A fákat vizsgálta most is és mintha ott sem lenne a lány, avval az egyforma, unott, hideg arccal beszélni kezdett a másik férfihez:

— Igaz, hogy nincs feltétlenül szükségünk rá, de ha vissza jövünk az esküvő

Ujévi köszöntések megváltása.

Irta: Lévy Mihály orsz. gyűl. képviselő.

A háboru napról-napra új feladatok, új kötelességek elé állítja a társadalmat.

Nincs annyi balzsam Gileádban, amennyi a sok seb beheggesztésére kellene e nehéz napokban. De ahol a esodatevő balzsam hiányzik, ott nem szabad most hiányzani a még esodatevőbb szeretetnek. Mert „a szeretet mindent megért, mindent elvisel, mindent remél” mint Pál apostol nagy igazán mondja.

„A szeretet tűrő, a szeretet kegyes.” A szeretet szinte emberfeletti türelmére van most szüksége a csapások keresztje alatt roskadozóknak. A szeretet kegyességére van szüksége ma a társadalomnak. Ha ez a szeretet nem üres frázis, hanem élő valóság, akkor nem ijedünk meg az új feladatoktól sem és készek vagyunk az új kötelességek vállalására.

Egyre többen kerülnek haza katonáink közül a harctérről olyanok, akik kenyérkereső munkára nem képesek többé. Mindinkább elfogja lelkünket a részvét, ha egy-egy családfő hősi haláláról értesülünk. Mindinkább fokozódik ezzel is az a kötelességünk, hogy e katonáink családjainak szomorú helyzetén segítsünk.

Nemcsak az állam teszi meg a maga kötelességét, a társadalom is kiveszi e nemes munkából részét. Sajnos, eddig még nem indult meg olyan akció, amely a munkaképtelenné vált, vagy a csatában elesett hősök családjainak intenzív segítségét tűzte volna ki célul. Pedig éppen ezeken a családokon kell különösen segítenünk, ott kell megtörnünk a szeretet kenyerét, ahol nem lesz többé apa, aki azt megtörje övének.

után, mégis kivágatom. Kár itt hevertetni a pénzt. Már másodszer lehetne vágnom annyi idő alatt.

— De milyen szép ez a sok üde lomb, próbálta védeni a leány.

— Eh, a lomb értéktelen zöldség.

Es a nélkül, hogy egy tekintetet vetett volna a halálra ítélt erdő ezer szépségére, vagy a ránéző kedves, szerelmes arcra, hidegen, tüzetli hangon beszélt férfi társához a várható eredményről.

A lány lesütötte a fejét, az arca nagyon elszomorodott, ajaka megrándult, mintha sirást fojtana vissza erőszakkal és úgy állott ott egy pillanattal, közelemben, mint egy teljesen elhagyott ember, aki feleslegességének tudatában mozdulni sem mer.

Soha sem voltam rosszakaró érzéssel még az ellenségeimhez sem, legfeljebb undorodtam némely embertől, vagy inkább az általuk megszemélyesített némely büntől, de most szinte azt kívántam ennek a rá nézve teljesen idegen embernek, hogy valami nagy fájdalom, vagy szerencsétlenség érje, hogy tanuljon meg tőle érezni.

Ekkor a férfi a nedves fűvön megcsuszott és egész testében megingott a hirtelen egyensúlyvesztéstől.

A lány nagyott sikoltott és védő; szerelmes, féltő mozdulattal futott segítségére. De már nem volt szükség rá. A férfi visszanyerte biztos egyensúlyát és szilárd léptekkel haladt lefelé, anélkül, hogy egy hálás, meleg tekintetet vetett volna arra a remegő lányra.

Ráborultam egy öreg fatörzsre és keservesen, szivemből kezdtem sirni. Nem is tudom, hogy azt a bájos, szomorú gyermeket sirattam, vagy azt, hogy kivágják az erdőt.

Boér Margit.

E nagy földadat megoldásához haladéktalanul hozzá kell fogunk. Ha ezt a társadalom újabb megterhelése nélkül megtudjuk tenni, csak annál nagyobb megértéssel találkozzhatunk mindenütt. Mi lenne ez?

Az újévi köszöntések megváltása, szelvényben széles e hazában. Annnyira el van terjedve ez a szokás, hogy egészen szegény sorsu emberek se sajnálnak újévi üdvözlésekért negyvenötven fillért kiadni. A jobban szituáltaknál meg egész csinos összegek jutnak évenként erre a célra.

Rendelné el a belügyminiszter, hogy minden községben, a közoktatásügyi miniszter pedig, hogy minden iskolában gyűjtenék össze azt a pénzt csupán, amelyet újévi gratulációkra akartak költeni az egyesek, meg a családok; ugyancsak erre lennének fölszólítandók a pénzintézetek, a gyárak és egyéb vállalatok; akkor mindjárt szép összeghez lehetne jutni, az emberek külön megterhelése nélkül. Hasonlóképp kellene tenni a püspököknek is egyházmegyéjük területén. Ha másutt nem, a templomokban elhelyezett perselyekben tetemes adomány folynék be a kenyérkereső nélkül maradt katonák családok fölségítésére, hogy ha annak előját idejét minden pap meghirdetné.

Gondtól terhes, súlyos időkben úgy sines semmi értelme a sztereotip b. u. é. k. betűknek; de meg a sok irka firkalástól is megmenekednénk, ha az újévi üdvözlések megváltására elhatároznók magunkat. S hogy erre, kivétel nélkül mindenki el is határozza magát, ezt nagyon könnyű lesz elérni abban az esetben, ha az újságok néhány buzdító szóval ajánlják e felkarolásra érdemes ügyet olvasóinknak.

Közönségünk nem fog habozni, hogy ezt a buzdítást kövesse. Nem, különösen azért, mert senkitől nem kérünk többet egyetlen fillérrel sem annál, mint amit újévi üdvözlésekre elkölteni szokott.

De egyöntetűen kellene ezt az akciót keresztül vinni, a mely költségbe sem kerül. Az említett tényezők mindegyikének lehetően gyorsan ki kellene adni a rendeletet, hogy még idejekorán végrehajthassák.

Ha a közönség tisztában lesz az adakozás módjával s tudni fogja, hogy éppen ennél a gyűjtésnél szolgálja a leghumánusabb célt s a gyűjtés megindítóinak személyében megnyugodva látja azt a biztosítékot, hogy fillérei hovatfordítása kétséges nem marad: akkor biztosra vehetjük, hogy ez a hazafias akció megtermi gyümölcsét. Cseppekből lesz a tenger. Az újévi üdvözlések megváltási összege nem várt eredménnyel fog járni. Én megpróbáltam és saját tapasztalásom sikerére hivatkozom.

Az újévi köszöntések megváltási összegét mindenki a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala özvegy és árva alapja javára fizeti be. A posta a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Váci-utca 38.) feladott pénzküldeményeket portómentesen szállítja, ha az utalványra fel van jegyezve, hogy katonáknak szánt szeretet adomány.

A szerkesztőségünkhöz juttatott adományokat lapunkban nyugtázzuk s rendeltetési helyére juttatjuk.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Jannár 16-án jelentkeznek a besorozott B) osztályú népfelkelők.

Megjelent a rendelet.

Még pár napig tart a B) osztályú népfelkelők szemléje. Az eredmény mondhatni oly kedvező volt eddig az egész országban, hogy minden reményt felül mult. A besorozott anyag kitűnő s abból olyan hadsereg fog pár hét alatt Magyarország és Ausztria rendelkezésére állani, hogy még a kételkedőket is — ha netalán volnának ilyenek — megnyugtatja.

Az alkalmasnak talált népfelkelők a jövő hónap 16-án tartoznak bevonulni a katonasághoz kiképzés végett. A bevonulásról intézkedő plakátok már megjelentek s tegnap az alispán expedíálta is azokat. Az eredmény kitűnő volta mellett mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy a besorozott népfelkelők négy turnusban tartoznak bevonulni.

A jelentkezésre való felhívás megjelenésekor úgy volt, hogy két részletben, 6—6 évfolyamot hívnak be kiképzésre, mert arra számítottak, hogy kevés népfelkelő lesz alkalmas. Ma már hatalmas anyag áll a haza rendelkezésére s azért csak 4 es évfolyamokban lesz a behívás.

Ha a bevonulásnak két részletben kellene megtörténnie, ez oly óriási feladat volna, amilynek nem Magyarország és Ausztria, de talán két hasonló nagyhatalom sem tudna eleget tenni.

A hadvezetőség ennek folytán úgy intézkedett, hogy négy csoportban vonuljon be kiképzésre az óriási hadsereg. Az első csoport, mely a három legfiatalabb évből áll, január 16-án tartozik bevonulni.

A többi évfolyamok behívása csak később fog megtörténni, úgy, amint azt a háboru eseményei megkivánják. Mindenesetre ez a megbecsülhetetlen erejű tartalék oly támaszpontja lehet a hadseregnek, hogy már ez is eleve bizonyítja Magyarország és Ausztria kiapadhatatlan erejét. Bármiként is fog tehát alakulni a háboru, Magyarország és Ausztria katonával még nagyon sokáig fogja birni még azontul is, mikor már ellenfelei az utolsó 60 éves embert állítják a magyar honvéd szuronya elé és mikor az utolsó kőgolyóját lövi ki a muzeumból előszedett ágyujából.

A kiképzendő népfelkelők mellé, sőt elibe fog még menni az 1915-évi rendes sorozás eredménye, mely szintén nagy táborból áll.

A 16-án bevonuló népfelkelők a kiképzésre saját ruháikban tartoznak bevonulni.

A jövő hónapban pótbemutató szemlék is lesznek. Ezek a szemléken a most elmaradt népfelkelők tartoznak előállni.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadsérgyőző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

A társadalom jótékonyága.

Aranyat—Vasért.

Hlatky Endre főispánál a Vörös Kereszt részére ujabban a következő arany- és ezüsttárgyakat adományozták:

Frankó Endréné 5 korona. Radó Henrikné 1 aranygyűrű, 1 aranylánc, 1 ezüsttű. Steiner Terus 1 ezüstbross, karperec, lánc, aranytörök. Molnár Ilona 1 ezüstóra. Osigás Mihály 1 aranygyűrű. Blum Ármán 2 aranytörök. Molnár Mariska 1 aranyfüggő, 1 ezüstlánc, 1 ezüstbross. Pecha Mariska 1 ezüstbross, 1 ezüstérem, 1 aranytörök. Török Rozsi és Vilma 2 kis aranygyűrű, 2 aranyfüggő, 1 ezüstkarkötő. Filip Sándorné 1 tört aranygyűrű, 1 aranygyűrű, 1 aranyfüggő, 2 ezüstgyűrű. Baum Edith 2 aranyfüggő. Deutsch Annus 3 korona. Özv. Molnár Lajosné 25 korona. Kállai Pálné 2 aranyfüggő, 1 kanál. N. N. 1 ezüst nőóra. Nyeste István 2 aranygyűrű. Deusch Margit 1 aranygyűrű, 1 ezüstgyűrű, aranytörök. Ólbaum Paula 1 aranygyűrű. Barna Krisztina 1 aranykereszt, 2 aranyfüggő, egy aranyevikler. Friedmann Erzi egy aranygyűrű. Özvegy Bárdos Odönné egy ezüstkés, Veisz Sándor 1 aranygyűrű, Harmos Lucia 1 aranyfüggő, 1 aranymedál, 2 ezüstpéncz, Sichert Ede 9 korona, Pozsonyi Anna 1 aranygyűrű, Marsa Istvánné 1 aranygyűrű, Szabó Ilonka 1 aranygyűrű, Kohn Margit 2 aranygyűrű, 1 ezüstkarkötő, Hadiesay Blanka 1 aranygyűrű, Korpos Erzi 2 aranyfüggő, 1 aranygyűrű, Iványi Rózsi 1 aranygyűrű, Berger Karolin 1 aranygyűrű, Farkas Ferencné 2 aranyfüggő. Özv. Csávás Sándorné 10 korona. Tót Jolán és Kató 1 ezüstkarkötő, 1 ezüstkanál, 3 aranyfüggő 1 aranygyűrű. Marozsán Károlyné 1 aranykereszt, 1 ezüstgyűrű. Székely Arminné 1 aranygyűrű. Breuer Irmuska 1 aranygyűrű, 1 ezüstkarka, 1 ezüstpéncz, 2 ezüstsuszsu, 1 aranyláncszem. Beleznay Annus, Boró és Ica 1 aranylánc szuszsuval, 1 aranygyűrű, 1 aranyfüggő, 1 ezüstsziv. Pirocih Oszkár 1 ezüsláncgyűrű, 2 ezüstsziv és 2 ezüstfüggő. Ursziny Pál 6 korona. Korbita József 3 korona. Schvarev Oszkár 1 ezüstsuszsu, 2 ezüstkarkötő, 1 ezüsttárgy. Gellis Sándor 2 aranyfüggő. Kasztor Ilonka 1 ezüstgyűrű. Glück Dávid 1 aranygyűrű. Biró Dánielné 2 aranyfüggő, 1 aranytörök. Bosnyák Pál 1 ezüstlánc, 1 ezüstmedál, 1 kis aranygyűrű, 3 korona. Klein Frida 1 aranygyűrű. Löw Szerénka 3 aranyfüggő, 1 aranygyűrű. Némedy Ilona, Szabó Imréné, Voszka Margitka 2 aranykarka, 1 aranyziv. Hirschler Szerén 1 aranygyűrű, 1 ezüstlánc. Weinstock Paula 1 aranygyűrű. Özv. Nagy Károlyné 1 aranygyűrű. László Margit 1 aranygyűrű. Hranyczy Károlyné 4 ezüstkanál, 2 ezüstkés, 2 ezüstvilla, 1 aranygyűrű, 1 aranyfüggő. Furkó Margit 3 aranyfüggő, 1 ezüstfüggő, Suk Karolina 1 aranygyűrű. Vas Mariska 2 aranyfüggő. Papp Lászlóné 1 aranygyűrű. Szedlak Ilonka 1 aranygyűrű.

A katonák karácsonyfájára.

Rimler Károly polgármester ur kezdeményezéséből megindult és a nagyközönség által folytatott gyűjtésből, a polgármester ur 400 koronát adományozott a tartalék kórházban fekvő sebesültek karácsonyi megajándékozására. A szép ajándékért a parancsnokság ezúttal mond hálás köszönetet a sebesültek nevében és egyidejűleg nyugtatja az összeg kézhezvételét.

x Megfagyott, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13—02

A kamatláb leszállítása.

Berlin, december 23. A német birodalmi bank a kamatlábat 6 százalékról 5 százalékra szállította le.

Bundát a közkatonának.

A cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság köszönete Jelinek Ferencnek.

A cs. és kir. hadkiegészítési parancsnokság a következő levelet intézte hozzánk:

Nagyvárad, 1914. december 20.

Jelinek Ferenc kereskedelmi és műkerítés urnak parancsnokságomhoz intézett, hazafiasság és áldozatkészségtől áthatott levelének másolatát azon tiszteletteljes kérelemmel teszem át, hogy annak követendő példaképpen becses lapjában díjmentesen helyt adni sziveskedjék és hogy a már nevezett urnak az ezred nevében kifejezett hálás köszönetemet a nyilvánosság előtt is ismétljem.

Magától értedődik, hogy a nagyértékű adományt nemes rendeltetésének megfelelően már eljuttattam szeretett háziüzredünk pótzászlóaljához.

Andaházy,
százados.

A levél a következő:

Tekintetes hadkiegészítő parancsnokság.

A magyar-osztrák hadsereg eddigi gígszi küzdelme a világháboruban erkölcsileg máris megbecsülhetetlen eredményeket hozott számunkra, mert a magyar nép fiai harci készségükkel dicsőséget, egyéb jellembeli tulajdonságaikkal, tisztességtudásukkal, becsületességükkel és kedélyükkel becsületet és szeretetet szereztek a magyarságnak itthon és a külföldön. Annál fájdalmasabban esett hallanom a minap az olasz római katolikus plébánia templomban a szószékről, hogy katonáink a hidegtől sokat szenvednek s meg is fagynak közülök, aminek rettentő igazolását a biharmegyei közkórházban fagyott és üszkösödött lábakkal szenvedő katonák mutatják, akiket gyakran operálni kell.

Most kötelessége a magyar társadalomnak, hogy egész erejével igyekezzék megelőzni a tél nyomorúságait meleg ruhákkal. Engem szociális lelkiismeretem vezet arra az elhatározásra, hogy utazóbundámat a tekintetes Parancsnokság rendelkezésére bocsássam azon kérelemmel, hogy azt egy fontosabb helyen őrt álló közkatonának a hidegtől való megvédésére méltóztassék fordítani. Csupán ez a kívánságom van s tudom, hogy a tekintetes Parancsnokság ugy adományomat, mint kéresemet az ezredparancsnoksághoz eljuttatja, mint a 37. gyalogezred iránt érzett szeretetem és nagybecsülésem jelét, amelyet azt hiszem, a város és megye minden polgára érez s bizonyára hasonló tettekkel ki is fejez. Kívánom, hogy szavam viszhangra találjon s dicső ezredünk katonáit e szeretet óvja meg minden veszedelemtől.

Fogadja az igen tisztelt Parancsnokság őszinte tiszteletem jelentését.

Nagyvárad, 1914. dec. 20.

Igaz szeretettel
kész hívük:

Jelinek Ferenc,
keresk. és műkertész.

Jelinek Ferenc nemes áldozatkészségre valló levelét példaadással közöltük s felhívjuk közönségünk figyelmét arra, hogy lapunkban állandóan megjelenik egy felhívás „prém a katonáknak” címmel, mely a katonáknak meleg ruhával ellátását célozza.

..HIREK..

Karácsony este.

Karácsony est, szent karácsony est! A kis harang lágyan megesendül. Kristálytisza, selymes hangja belecseng-bong a esőndes éjszakába. Az égbolt derül, tiszta, sűrűn telehintve a villogó gyémántcsillagok milliárdjaival. És fön a csillagok pazar pompájában áll egy égitest, hatalmas, tüzfényű, de szelid ragyogásu: a bethlehemi csillag.

Karácsony est, szent karácsony est! Mennyi édes emlék tapad hozzád. Hány sajnó kebelre esepgettél már ennyitő balzsamot, hány jégszívet tüzeltél fel a lelkesedés, a szeretet gyújtó lángjával, hány reménytelen léleknek nyújtottál éltető vigaszt! Hiszen te vagy a békének, az isteni szeretet békéjének ragyogó estéje.

Jer most is csodás hatalmaddal közzénk; gyujtsd ragyogó fényre szívünk kicsiny gyertyáját, vidd vigaszod a reménytelennek a áraszd szót az egész világra csodás erődnek szikráját!

Nagy szükség van most reád. A béke elszállt a messze-messzeségbe. Harcol az egész világ, egetverő lángra lobbantak a nemzetek, dul a küzdelmek romboló árja, az egész föld egy véróceán: a halál angyala üli diadalát. S a történelem hatalmas mozivásznán szivrázó tragédiák peregnek le gyors egymásutánban...

Hol van most a régi békés, szent Karácsony est, a esőndes öröök estéje? Hol vannak azok, a szép karácsonyi képek? A hótakarókba burkolt esőndes utcákon csilingelő, csörtető betlehemes csapat, a ragyogó fényben uszó karácsonyfa alatt örvendező gyermekesereg csak a múlté. Ha most ilyet látunk, az csak hitvány kópia, mint az aranyozott réz, mint a hamisított régiség, hiányzik belőle a nemesérc, a drágakő: a valódi benző érzélem, amely szivből fakad, s a szivhez szól, — a mosolygó arcok alatt sajnó sziv dobog. A lélek most nincs itthon, elszáll a messze-messze rónákra, az égbeszőkő havasok közé, a kedveshez aki ott küzd, harcol a Karácsony estéjén is, talán épen most furja keresztül szivét az ellenség gyilkos, embertelen golyója. A test itt van, de a lélek elszáll messze messze...

Ezen az estén is ragyog száz meg száz karácsonyfa, alatta mosolygó katonák, sebesült hősök. Ez a kép ugy belemarkol a szivünkbe, de mégis... valami keserű érzélem is vegyül belé. Jobb szeretnők ezt másképpen. A karácsonyfa ragyogását elhomályosítja a szuronyok felcsillanó fénye, a harcütözek bősziobogása. Jobban szeretjük a békés karácsonyt, a régi esőndes békét. De... nem az olyan békét, amely lealázólag hat a küzdelmekben megtisztult lelkünkre. Inkább vesszünk el a hare rengetegében, tünjünk el a föld színéről, de a szabadságot meg nem tagadjuk. A szabad hazát nem hagyjuk felcsérlni. S hisszük, hogy diadalmas békét fogunk élvezni. Hiszük és reméljük, hogy mire még egyszer szent karácsony estélyét üljük, a gyászos szivek felvidulnak s az egész nemzet hálás szivvel re-

begi el imáját a Mindenható Istennek, aki visszahozza a békét, a karácsony szent békéjét. (— ter.)

* Fetszer püspök eskütétele.

Fetszer Antal kinevezett győri püspök, dr Vucskics Gyula kanonok társaságában Bécsből az eskütételről haza érkezett. Az eskütétel után Ófelsége külön kihallgatáson fogadta az új püspököt. Ófelsége a király jó egészségben, jó színben van és a jó kedve sem hagyta el. Az eskütétel után a pápai nunciaturán az új püspök processus informativusa volt, melynél dr Vucskics Gyula, mint egyik tanu szerepelt. Délben a pápai nunciatus: Scapinelli Rafael érsek ebédet adott az új püspök tiszteletére. Este pedig Bielik Imre táborig püspök vendége volt Fetszer Antal püspök, melyen Jankovits Béla válás- és közoktatásügyi miniszter is részt vett Révy Ferenc miniszteri tanácsossal együtt, ki az eskütételnél közreműködött.

* Éjfélű mise. A keresztény szeretet nagy ünnepét, a Megváltó születésének emlékét üli holnap a keresztény világ. A római katolikus templomokban ma éjjel tartják az éjfélű miséket. A székesegyházban már ma este 11 órakor a papnövendékek szent zsolozsmákat mondanak. Előzőleg délután 3 órakor nagy veesernye lesz a székesegyházban.

* Összeírják a háboru következtében keletkezett károkat.

A belügyminisztertől tegnap érdaikes rendelet érkezett Fráter Barnabás alispánhoz. A rendelet értelmében az alispán köteles az egész vármegye területén összeírni a háboru következtében előállott károkat és veszteségeket. Az összeírásba bele kell venni azokat a károkat is, melyek a háboru miatt keletkeztek, mint a különböző jövedelmek esökkenése s végleges elmaradása. A károk megállapításával a belügyminiszternek valószínűleg az a célja, hogy statisztikailag lehessen konstataálni a háboru hatását a gazdasági állapotokra.

* A költségvetés tárgyalása a tanácsban. Nagyvárád város tanácsa tegnap tárgyalta a város jövő évi költségvetését, melyet Szücs Géza főszámvevő állított össze. A költségvetés nagyarányu közköltö-emeléssel van összeállítva. A tanács mindenáron arra törekszik, hogy tekintettel a mostani nehéz viszonyokra, az újabb terheket minél kisebb mértékben állíthassák be a budgetbe.

* A sebesült katonák szállítása. Nagyvárád város legutóbbi közgyűlésén interpelláció keretében kifogásolta a törvényhatóság egyik tagja a beteg katonák szállítását. A polgármester válaszában kijelentette, hogy a sebesültek szállítása a katonasághoz tartozik, de a város minden eszközzel segítségére van a katonaságnak a sebesültek minél megfelelőbb szállításánál. A város tanácsa tegnap foglalkozott a kérdéssel. Szerződést kötött a Kirschner és Deutch szállítócéggel, amely szerint állandóan egy nagy kocsit boesát rendelkezésre a cég, amelyen egyszerre husz súlyos fekvő beteget vagy sebesültet lehet szállítani. A kocsit használatáért havi 100 koronát fizet a város. Továbbá megállapodtak a villamos vasutársasággal, hogy a társaság két villamos kocsit szereltet fel sebesültek szállítására, 400 korona költséggel.

* Ahol nem állítanak karácsonyfa a sebesülteknek. Ékes karácsonyfa hirdetik a magyar társadalom szeretetét sebesültjeink iránt mindenütt, ahol sebesülteket ápolnak. Egyedül a zsidóórházban nem engedték felállítani a karácsonyfa. Arra hajlandók voltak, hogy az ünnepre tekintettel, jobb vacsorát adnak a szent estén, de a karácsonyfa a zsidóórházba nem engedik. Nem füzünk az esethez semmiféle megjegyzést; eléggé jellemző maga a szárazon előadott tényállás.

* Kinevezések a hadseregben.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy Ófelsége a 101-ik gyalogezredben: Weinrich Károlyt és Rácz Jenőt, a 37-ik gyalogezredben Krámer Jánost, a 70-ik gyalogezredben: Franjkovics Miklóst és Gautner Ferencet hadnagyokká, a 7-ik huszárezredben: Nemes Dobay Imrét és hegyközszenimrei Wolff Bélát főhadnagyokká, báró Prauttenberg Imrét tart. főhadnaggyá, felsőmérari Ostorhavi Horváth Lászlót hadnaggyá, az 1. huszárezredben pedig Kiss-Demetéri Gaudernak Frigvest, Nagy Lászlót és báró Albori Brunót főhadnaggyá, Négyesi és Rénói báró Szepessy-Szokoll Rezsőt hadnaggyá, a 19-ik tüzérezredben: Hudler Emilt beosztva a tüzérségi törzsnél századossá és Dimitrijevics Szlavkót hadnaggyá, végül Klenisch Ernő 37-ik gyalogezredbeli hadnagyszámvevő tisztet, beosztva a katonai lovaglómesteri intézetnél, főhadnagyszámvevő tiszté nevezte ki.

* A sebesültek karácsonyfa-jára. Kuzskó Endréné urnő egy finom likörrel teit üvegpisztolyt küldött szerkesztőségünkbe azzal a kérelemmel, juttassuk a sebesültek karácsonyfa-jára. A pisztolyra az ajándékozó e sorokat írta:

Fegyverednek golyóit ellenségre szórtad.

E pisztolynak tartalmát csak magad fogyasszad.

Az ötletes ajándékot rendeltetési helyére juttatjuk.

* Felhívás a szabó iparosokhoz! Mindazon szabó iparosokat, kik hétfőn este a katonai ruhák készítésére létesített alkalmi szövetkezetbe beiratkoztak, s akik ezen munkálatokban még részt akarnak venni, de még be nem iratkoztak felhívjuk, hogy ma, esütörtökön délelőtt déli 12 óráig az Ipartestület hivatalában okvetlenül jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az alkalmi szövetkezetbe való részvételtől, s így az állami munkától elesnek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* Szegény tanulók felruházása.

A várad-ujvárosi róm. katolikus elemi fiúiskola szegény tanulóit a szeretet ünnepére jó meleg téli ruhával és lábbelivel látta el. December 23-án volt a ruhakiosztás. 79 tanuló: 50 pár eszimat, 42 kabátot és 47 nadrágot kapott, 931 korona 40 fillér értékben. Dr Lestyán Endre plébános, az iskola igazgatója szeretettel szólott a kis tanulókhöz, hogy jó viseletükkel és szorgalmas tanulással igyekezzenek meghálálni az adományt, s hálás szivvel gondoljanak azokra a nemes szivekre, kiknek jósaaga folytán segélyben részesülhettek:

A tanítótestület által kibocsátott gyűjtő-iven a szegénytanulók felruházására adakoztak: gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök 50, Belopotoczky K 10, Grócz Béla 10, Bundala Mihály 10, Spett Gyula 10, dr Karácsonyi János 10, Gabriely Lajos 10, dr Vucskics Gyula 10, Oláh Ferenc 10, Nagyváradi Takarék 10, Andrényi K. és Fiai 10, P. A. 5, Mertz János 10, Vinkler Jozefa 10, özv. Sürger M-né 6, Csatári József 4, Oláry Gy. 4, özv. Grünwald H-né 2, Mezey I. 2, Andrényiné 2, Olasz Ilka 2, Oláh György 2, Harmathy Károlyné 2, dr Krüger Aladárné 2, Kuchtd Endréné 2, özv. Kádár Jánosné 2, Köblös Ferencné 2, özv. Tóth

Józsefné 2, Huzella M. 2, Pásztay Lajos 2, G. A. 1, Szilágyi G. 1, Hegedüs János 1, Nagy Istvánné 1 kor. Rottensteiner József: 2 pár csizma. A tanítótestület ezután mond hálás köszönetet a nemesszív emberbarátoknak kegyes adományukért.

* **Halálozás.** Részvétel vettük a gyászshirt *Bordray* László nyug. kir. ügyészségi irodatiszt haláláról. Az elhunyt hosszú éveig szolgált a kir. törvényszéknél, a kir. főügyészségnél s 3 évvel ezelőtt buzgó munkássága elismerésül mint kiváló munkaerőt a kir. ügyészséghez nevezték ki irodatiszttá. Pár évvel ezelőtt súlyos tüdőbaj támadta meg szervezetét s betegsége oly erővel lépett fel, hogy még aránylag fiatalon nyugdíjba kényszerült lépni. A halál élete delén, alig 40 éves korában megváltotta további szenvedéseitől. Elhunytát hitvesén és két kis árváján kívül édesanyja, testvérei és rokonsága gyászolja. Temetése ma, december 24-én délután 2 órakor lesz a Fürdő-utca 22 sz. háznál.

* **Adomány.** Dévald Józsefné 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a háboruban elesettek özvegyei és árvái részére. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* **Ingyen fát a szegényeknek.** Amint beljebb megyünk a télbe s beköszönt a nagyobb hideg, a szegények annál többet szenvednek a hidegtől. A város már nagy mennyiségű ingyen fát osztott ki a szegények között, de ez még koránt sem elég. A városi tanács tegnap abban állapodott meg, hogy előterjesztést tesz a törvényhatóságnak olyan irányban, hogy a Rimanóczy Kálmán hagyatékának jövedelméből, a végrendeletben kikötött 4000 koronán felül engedélyezze a közgyűlés, hogy a városi tanács bizonyos összeget ingyen fára s más hasonló jótékony célra használhasson fel.

* **Czillér olcsó napjai közóhajra meghosszabbítva december hó 31-ig!** Aruházamban nem tudom elhelyezni az utóbbi időben megérkezett nagy mennyiségű karácsonyi ajándékokat, ezért értesitem a t. közönséget, hogy raktáram egy tetemes részét a rendes bolti árnál **50, 40, 35, 30 és 25** százalékkal olcsóbban adom. Három napon át olyan tömegben kereste fel aruházamat Nagyvárad város legelőkelőbb közönsége, hogy 19 alkalmazottammal együtt sem tudtam mindenkit kiszolgálni. Ezért számos oldalról felhangzott óhajnak engedve: egészen december 31-ig fognak tartani az olcsó napok. Az olcsó napok teljes bevételének egy százalékát a nagyvárad sebesült katonák javára adom. *Czillér Imre* Nagyaruháza.

* **Adományok a biharmegyei nőegylet karácsonyfájára.** A Bihar megyei és nagyvárad nőegylet intézeteinek karácsonyfájára újabb adakoztak: Huzella Gyula és Engel cég játéktárgyakat, Stepper Otto piskótát, Benedek és társa cég, valamint Aszédi Mihály cukorkákat, mely adományokért hálás köszönetet mond az egylet elnöksége.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle *Rumkivonattal*. A utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x **Kiadó** hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatával havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x **Kiadó lakás** 3—4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x **Saját termésű boraim** kimérését megkezdtem Alapi-utca 1. sz.

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák d. e. 9-től 12-ig.

x **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **Családi rum** vaníliával vagy anánással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél

* **Ingyen eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

A HÁBORU

sok minden, értéknek kikürtölt jelszó ürességét bebizonyította. Vezérkedésre vágyó alakok egyszerre elhallgattak, nagyhangon nemzetközieskedő lapok hirtelen más hangneme tértek át s a velük született gyűlölködésüknek legfeljebb a sorok közt, meglapulva próbálnak kifejezést adni.

Olyan időt élünk, a mikor bebizonyosodik, melyik érték igazi, melyik hamis.

A keresztény sajtó

az egyedüli, melynek nem kellett egy jöttát sem igazítani sem elvein, sem nyilvános hitvallomásán. A krisztusi igazságok igazok maradnak a béke csöndes munkájában éppen úgy, mint az ágyuk dörgése közepett. Ezekben az igazságokban birja létének alapját a

TISZÁNTÚL

is, Bihar megye és Nagyvárad keresztény napilapja. Elvekért küzdöttünk és küzdünk tovább is: a keresztény Magyarországot, a keresztény magyar népet. Meggyőződésünk, és ezt minden nap jobban igazolja, hogy Magyarország a háboruban csak mint keresztény ország győzhet, a békében csak mint keresztény ország boldogulhat.

Ezeket az eszméket szolgáljuk háboruban és békében egyforma meggyőződéssel és lelkesedéssel, támaszkodva közönségünk egyre növekvő, lelkes, igaz, meggyőződéses táborára.

Az új év előtt kérjük közönségünket, támogassa és terjessze lapunkat egyre szélesebb körben.

A keresztény sajtó támogatása biztos megalapozása a keresztény Magyarországnak.

SZÍNHÁZ

...

Heti műsor.

Csütörtök délután 3 órakor: Mese-délután.

Péntek délután: Kis király.

Péntek este: Éva.

Szombat délután: Bőregér.

Szombat este: Sybill.

Vasárnap délután: Vörös ördögök.

Vasárnap este: Mozi tündér. (Bemutató-előadás.)

A színház karácsonya.

A karácsonyi ünnepekre a színház vezetősége a következőkben állította össze az ünnepi műsort:

Pénteken, dec. 25-én d. u. 3 és fél órakor színpadra kerül az idényben már szintén sok rokonszenvvel fogadott operette: a Kis király, amelynek bájos zenéjét oly annyira szereti a közönség.

Este 8 órakor. Bérlet 4. sz. B)

Évát látja viszont a színházi publikum, a mely még a mult évből kétségtelenül oly kellemesen emlékezik vissza arra a pompás operettre, hogy annak reprise az idén is bizonyára zsufolt ház előtt került színpadra.

Szombaton, dec. 26-án, 3 és fél órakor

megismétli a társulat operette ensembleja a csak e napokban nagy tetszés mellett műsorra tűzött Bőregért, azt a bájos zenéjű Strauss operettet, amely a maga szépségével évtizedeken át túlélte az időközben támadt legújabb operett-irodalom termékeit.

Este 8 órakor. Bérlet 5. sz. B)

Sybill tölti be a műsort. Ezt az operettet, amely bemutatója óta állandóan zsufolt házak előtt került színpadra, — azt hisszük — nem kell bővebben a közönség figyelmébe ajánlanunk.

Vasárnap, dec. 27-én d. u. 3 és fél órakor

ez idei háborus színpadi termékek legsikerültebbje: a *Vörös ördögök* lesz műsoron, míg

este

be mutatója lesz a színház operette-ensemblejának, amely már régebben a legfokozottabb ambícióval készült a *Mozitündér* premierjére. Ez a pompás színpadi alkotás a fővárosi színházak egyik legerősebb slágere, amely német színpadról valóságos diadalmenetben vonult be Budapestre.

IRODALOM

...

A Társaság. Az Ezer karácsonyfa-ünnep védőjének, Stefánia királyi hercegasszonyának areképe díszíti A Társaság legújabb számának címlapját. Erről a szépen sikerült, kedves ünnepről ír Dobay István rendes rovatában, ezt éneklí meg Miklós Elemér Ezer karácsonyfa című hangulatos versében, melyet az ünnepen Gombaszögi Frida szavalt nagy hatással. Ambrus Zoltán Elvakultság címmel írt nagyon érdekes cikket, a lap Bogomér álnév alatt író munkatársa Háboru és még valami címmel közöl feltűnést keltő tárcát. Ifj. Wlassics Gyula verse, a Katonaorvos naplójának folytatása, az ötödik Háborus délutánról szóló beszámoló, Körmeny Viktor színházi krónikája és Divatlevél egészítik ki a lap tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 ko-

rona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Elmélkedések a hónapok első szombatjára. E cím alatt kis füzet jelent meg Nádasy Máriától, mely alkalmas, hogy a szeplőtelen Szűz Anya tiszteletét nagy körben terjesse. Ára 20 fillér. Megrendelhető Debreceni István kiadónál Székesfehérvárott, Szent János köz 2 szám.

**A legszebb
kézimunkák
Titray cégnél**
Rákóczi-ut. 4. Telefon 783.

Legujabb táviratok.

Tisza Törökországról.

Tisza összehívta a hadsegélyző-bizottságot a vörös félhold támogatására. Lelkes szavakban megemlékezett Törökországról, egyetlen fegyvertársunkról, melylyel a nagy háborunk minden dicsőségében egyek vagyunk, mindenben támogatni kell. (Tud. táv.)

Harcaink a Kárpátokban.

Budapest, dec. 23. (Főhadiszállásról.) Hadműveleteink a Kárpátokban kedvezően fejlődnek. A Latorca vidékén az oroszok támadási kísérletét Volocnál (Wolovec) visszautasítottuk. A felső Ung völgyében Fenyvesvölgynél 300 orosz el fogtunk és tovább mentek előre.

Támadásunk a Lupkowi szorosától észak-keletre tért nyert. Orosz vezérkarnak dec. 18-án kelt hivatalos jelentése azt tartalmazza, hogy ezen arcvonalon 3000 emberünket elfogták és gépfegyvereket is vettek el tőlünk. Ez az állítás koholt.

Harcoló csapataink hadifogolyban, sebesültekben és eltűntekben összesen 2 tiszt és 300 főnyi legénységet vesztek. Egyetlen ágyú és egyetlen gépfegyver sem jutott az ellenség kezébe.

A Krosnoi—Dusti—Tuchow melletti vonalon, a Dunajec alsó folyása menti harcok még tartanak. E folyók mentén az oroszok az elmúlt éjjel megújították hátravonuló és veszteségteljes támadásaikat. Nide mentén ez idő szerint is áll a harc. A folyó torkolata közelében az ellenségnek a Visztulán át épített hidját tüzelésünkkel felgyújtottuk. Tomasovól délre a kaukázusi ezredek támadását visszavertük. Szövetségösünknek a Rawka és Brum szakaszáért folytatott harcaink még tartanak. Ilyenformán az egész vonalon új csata folyik. (Min. sajtóosztály.)

Jelentés a német hadszíntérről.

Budapest, december 23. (Nagy főhadiszállás.) A Duennákban Lombartzyde közelében és Bixvchetől délre ellenünk intézett támadásokat csapataink könnyű szerrel visszaverték.

Biselvury és Lauv mellett az angolokat ismét kiverték állásaikból. A Lanesse-csatorna közelében az angoloktól elhódított állásokat az angolok kétségbeesett támadásaival szemben is megtartottuk és megerősítettük.

Dec. 20. óta 750 színes embert és angolt, 5 gépfegyvert és 5 aknavetőt zsákmányoltunk. Chalonsi tábor környéken az ellenség élénk tevékenységet fejt ki.

Sillerytől északra, Reimstől délkeletre Sonainnel és Perthesuel ellen intézett támadásokat visszautasítottuk, miközben a franciák több helyen súlyos veszteségeket szenvedtek.

Nyugat- és Kelet-Poroszországban a helyzet változatlan.

Brune és Rawka szakaszáért tovább harcolunk.

Palica jobb partján változatlan a helyzet. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Fognak az egyiptomi angol csapatok.

Konstantinápoly, dec. 23. A Kaukázusi arcvonalon csapataink Arki felé mennek 30 km. nyire Köriköjtől, keleti irányban éjjeli támadást intéztek az oroszok ellen, akik számos sebesültet és halottat hátrahagyva futásnak eredtek.

Az Egyiptom megszállására vezényelt indus csapatok nagy számban dezertálnak és fegyveresen csapatainkhoz átpártolnak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A szerbek vesztesége.

A bukaresti „Universul“ munkatársa Nisből Szófiába érkezvén jelenti, hogy a szerb hadsereg a legutóbbi valjevói harcokban 18000 embert veszített.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 62.

— Szemeimbe nézhetsz-e még Máb? — kérdé tőle jószágon.

Az asszony felemelte szemeit, nyílt őszinte tekintete rásugárzott férjére és erős hangon felelt:

— Igen, uram!

— Kedves Máb! — mondta a lord megnyugtatta a tekintettől, inkább mint a szótól, — most látom át, hogy vétkeztem. Nem követeltem tőled szerelmet, csak annyit, hogy légy hitvesem — gyermekeimért. Nem számoltam arra, hogy emberek vagyunk. Mondd, Máb! — te szereted őt?

Az asszony hallgatott.

A férj szemeibe könnyek gyűlnek.

— Egon, az Istenért mire gondolsz! — riadt fel az asszony a könnyek láttára. Én nő, hitvesed vagyok, lesz erőm leküzdeni ezt a feltolakodó érzelmet, amit bübösnek tartok én is. Önkéntelenül támadt, mint a

zivatar, de el fog oszlani és mi boldogok leszünk.

— Hogy viseljem magamat vele szembeo? tündött Magdolna.

— Édes Máb, te asszony vagy, átlátom, hogy finom érzéked van, könnyen tanulsz és a megtanultakat értékesíteni tudsz, kérlek, légy olyan mint az anya és tégy úgy, amint benső lelki világod kívánja. Én bízom benned.

Folyt. köv.

SZERKESZTOI PÓSTA.

...

B. F. Azért, mert Irénke iránt oly heves érzelmeket táplál, nem okvetlenül szükséges a helyesírás szabályainak megtanulását elhanyagolni. És még kevésbé szükséges sánta verseket írni.

Népek csodája. A verset elküldjük a muzsika cárnak. Ugy kell neki.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
33601—1914. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur folyó évi dec. 13-án kelt 19720/1914. eln. számú hörendeletével az összes 16 állítási járások lovainak újabb osztályozását rendelte el az 1912. évi LXIX. t.-cz. 4 §-a alapján.

Felhívom ennél fogva mindazokat, a kiknek birtokában ló, öszvér, öszvérszamar, számár van, hogy azok számát és nemét, valamint a lovaikhoz tartozó málhás állat felszereléseket a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 32. sz. szoba) az 1914. évi december hó 25-től 1915. évi január 1-ig terjedő 7 nap alatt a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentsék be.

A bejelentést írásban a katonai ügyosztályánál ingyen kiszolgáltatandó bejelentő lapon kell megtenni.

Ez alkalommal nem kell bejelenteni a járműveket (hintó, szekér) miért is a bejelentési lap rovatai között csak az 1—6. és 15. rovatok lesznek kitöltendőek.

Nem kell bejelenteni a következő lovakat:

- az Ő felsége és a királyi ház udvartartásához tartozó lovakat;
- a nemzetközi jog értelmében területenkivüliséget élvező személyek használatára szolgáló lovakat;
- a fegyveres erőhöz tartozó egyéneknek annyi lovat, ahányat mozgósításkor tartani kötelesek;
- a csendőrséghez tartozóknak szolgálatauk teljesítéséhez szükséges lovakat;
- az udvari és állami ménes intézeteknek, állami méneseknek, mén és csikó telepeknek tenyész és gazdasági lovakat;
- a kincstár tulajdonában levő lovakat.

A ki a lovak és málhás állat felszerelések bejelentése tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget kihágást követ el és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetetik.

Nagyvárad, 1914. december 22-én.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és műköszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Agoston mű-
köszörüs

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granító, terrazzo, mőkő és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kivonatára angol cioset berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesítményesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítünk. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

31183—1914. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 9076. resz. számú rendelete alapján felhívom mindazokat, akik talált katonai felszerelések: ruházat, takaró, láteső, kerékpár, szerszám, edény, lőszer, nyereg, kézi lőfegyver, kard, lőszer, tüzéségi lövedék hüvely birtokában vannak, hogy ezen tárgyaknak a katonai hatósághoz vagy a rendőrkapitányi hivatalhoz haladéktalanul leendő beszolgáltatása végett annál is inkább gondoskodjanak, mivel ellenkező esetben az 1878. évi V. t.-c. 365. §-ában foglalt vétséget követik el s ezért megfelelően fognak büntettetni.

Nagyvárad, 1914. dec. 10.

Gerő,

rendőrkapitány.